

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum diuinatio quæ sit per somnia, sit licita? 6

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

ex consideratione astrorum frequenter vera prænuntiant, contingit dupliciter. Vno quidem modo, quia plures hominum passionum corporales sequuntur. Et idem actus eorum disponuntur ut in pluribus, secundum inclinationem celestium corporum. Pauci autem sunt, id est soli sapientes, qui ratione huiusmodi inclinationes moderentur. Et idem astrologi in multis vera prænuntiant, & præcipue in communibus eventibus, qui dependent ex multitudine. Alio modo propter demones se immiscetes. Vnde Aug. 2. super Genes. ad litteram dicit, Fatendum est, quando à mathematicis vera dicuntur, instinctu quodam occultissimo dici, quem nescientes humanae mentes, patiuntur: quod tamen ad decipiendos homines fit spirituum immundorum, & seductorum operatione, qui quædam vera de temporalibus rebus nosse permittuntur.

li. 7. c. 17.
no procul
à fi. 80. 3.

Eod. cap.
17 in fi.
tom. 3.

Vnde concludit*, Quia propter bono Christiano, siue Mathematici, siue quilibet impiè diuinantium, & maxime dicentes vera, cauendi sunt, ne consortio demoniorum animam deceptam, pacto quodam societatis irretiant.

Et per hoc patet responsio Ad tertium.

ARTIC. VI.

Utrum diuinitio qua fit per somnia, sit illicita?

510
3 cōtr. c.
34. cor. 5.
6. Et
opus. 25.
s. 4. co. 2.

AD sextum sic proceditur. Videtur, quod diuinitio qua fit per somnia, non sit illicita. Vnde enim instructione diuina non est illicitum. Sed in somnijs homines instruuntur à Deo: dicitur enim Iob 33. Per somnium in visione nocturna, quando irruit sopor super homines, & dormiunt in lectulo: tunc aperit, scilicet Deus, aures virorum, & erudient eos instructio disciplina. Ergo uti diuinatione, qua est per somnia, non est illicitum.

¶ 2. Præterea, illi qui interpretantur somnia, proprie vtuntur diuinatione somniorum. Sed sancti viri leguntur somnia interpretati: sicut Ioseph est interpretatus somnia pincernæ Pharaonis, & magistri pinto-

piſſorum, vt legitur Gen. 40. & ſomnium Pharaonis, vt legitur Gen. 41. Et Daniel interpretatus eſt ſomnium Regis Babylonis, vt habetur Dan. 2. & 4. Ergo diuina- tio ſomniorum non eſt illicita.

¶ 3 Præterea, Illud quod communiter homines experiuntur, irrationabile eſt negare. Sed omnes experiuntur ſomnia habere aliquam ſignificationem futurorum. Ergo vanum eſt negare ſomnia habere vim diuinationis. Ergo licitum eſt eis intendere.

SED contra eſt, quod dicitur Deut. 18. Non inueniatur in te qui obſeruet ſomnia.

RESPONDEO dicendum, quòd ſicut dictum eſt *, diuina- tio quæ innititur falſæ opinioni, eſt ſuperſtitioſa & illicita. Idèò conſiderare oportet quid ſit verum circa præcognitionem futurorum de ſomnijs. Sunt autem ſomnia futurorum euentuum quandoque quidem cauſa: puta cum mens alicuius ſolici- ta ex his quæ videt in ſomnijs, inducitur ad aliquid faciendum, vel vitandum. Quandoque verò ſomnia ſunt ſigna aliquorum futurorum euentuum, in quan- tum reducuntur ad aliquam cauſam communem ſomnijs & futuris euentibus. Et ſecundum hoc plu- rimum præcognitiones futurorum ex ſomnijs ſiunt. Eſt ergo conſiderandum, quæ ſit cauſa ſomniorum, & an poſſit eſſe cauſa futurorum euentuum, vel ea poſſit cognoſcere. Sciendum eſt ergo, quòd ſom- niorum cauſa quandoque quidem eſt interior, quan- doque autem exterior. Interior autem ſomniorum cauſa, eſt duplex. Vna quidem animalis, in quantum ſcilicet ea occurrunt hominis phantaſiæ in dormien- do, circa quæ eius cogitatio & affectio fuit immora- ta in vigilando. Et talis cauſa ſomniorum non eſt cauſa futurorum euentuum: vnde huiusmodi ſomnia per accidens ſe habent ad futuros euentus; & ſi quan- doque ſimul concurrant, erit caſuale. Quandoque verò cauſa intrinſeca ſomniorum eſt corporalis. Nam ex interiori diſpoſitione corporis formatur aliquis mo- tus in phantaſia, conueniens tali diſpoſitioni: ſicut ho-

47. 2. et 3

mini in quo abundant frigidi humores, occurrunt in somnijs, quòd fit vel in aqua vel in niue. Et propter hoc medici dicunt esse intendendum somnijs, ad cognoscendum interiores dispositiones. Causa autem somniorum exterior, similiter etiam est duplex, scilicet corporalis, & spiritualis. Corporalis quidem, in quantum imaginatio dormientis immutatur, vel ab aere continenti, vel ex impressione cælestis corporis, vt sic dormienti aliquæ phantasiæ appareant conformes cælestium dispositioni. Spiritualis autem causa est quandoque quidem à Deo, qui ministerio angelorum aliqua hominibus reuelat in somnijs, secundum illud Numer. 12. Si quis fuerit inter vos propheta Domini, in visione apparebo ei, vel per somnium loquar ad illum. Quandoque verò operatione demonum aliquæ phantasiæ dormientibus apparent, ex quibus quandoque aliqua futura reuelant his qui cum eis habent pacta illicita. Sic ergo dicendum, quòd si quis vtatur somnijs ad præcognoscenda futura, secundum quod somnia procedunt ex reuelatione diuina, vel ex causa naturali intrinseca, siue extrinseca, quantum potest se virtus talis causæ extendere: non erit illicita diuinitio. Si autem huiusmodi diuinitio causetur ex reuelatione demonum, cum quibus pacta habentur expressa, quia ad hoc inuocantur; vel tacita, quia huiusmodi diuinitio extenditur ad quod se non potest extendere: erit diuinitio illicita & superstitiosa.

Et per hoc patet responsio Ad obiecta.

ARTIC. VII.

¶ III

3. cont. c.
154 co 5.
¶ 6. Et
epu 25. c.
3. ¶ 5. c.
2. et 1. sa.
2. co. 2. co-
lon 2. pr.

*Varum diuinitio, quæ fit per auguria & omnia,
& alias huiusmodi obseruationes exte-
riorum rerum, sit illicita?*

AD septimum sic proceditur. Videtur, quòd diuinitio quæ fit per auguria, & omnia, & alias huiusmodi obseruationes exteriorum rerum, non sit illicita. Si enim esset illicita, sancti viri ea non vterentur. Sed de Ioseph legitur quòd augurijs in-
ten-